

uničil. Toplice Zoppot in Hela sta tudi od viharja uničeni, ker je morje prestopilo obrežje in pluskajo valovi do vasi. Škode je več milijonov. 20 oseb je utonilo.

MORJE POPLAVILO DAMKERORT.

Damkerort. Morje je raztrgalo zemeljski pas med morjem in Bukovskim jezerom. Bukovsko jezero strašno hitro narasča. Damkerort je pod vodo: le dve ali tri strehe štrle iz morja. O usodi prebivalstva, do 100 oseb, ni nič znanega. Morje je odneslo tudi zemeljski pas med Jamunderjem in Bukovskim jezerom. Iz Köstlina so odposlali vojske na pomoč.

Berolin. Na vzhodnomorski obali je več vasi od viharja in valov popolnoma porušeni.

SNEŽNI VIHARJI V RUSIJI.

(150 oseb zmrznilo.)

Peterburg. 10. t. m. je divjal v Rusiji orkanu podoben snežen vihar, kakršnega Rusi ne poznajo. Promet po železnicih je popolnoma prekinil: V Peterburg ni pripejal 10. t. m. noben vlak, ker so obtičali vlaki v snegu. Do 150 oseb je, kakor gubernatorji poročajo, zmrznilo. Več vasi je pokopanih pod snegom. Potnikom, ki jim je vlake sneg zamedel, se slabo godi. Kampirajo deloma v malih krajih, a tudi pod milim nebom in stradajo. Na varšavski železnici je vsled viharja neki tovorni vlak skočil iz tira. V vse kraje odpošiljajo vojske, da kidajo sneg in da tako omogočijo železniški promet.

RADI DEDŠČINE USMRTL MATER, SESTRO IN BRATA.

Madrid. V Berhegalu je volil rajni Palacio svoje premoženje, 3 milijone, najmlajšemu sinu. Najstarejši sin Mariano se je zato s svojo rodbino sprl in ustrelil svojo mater, sestro in brata, nato pa še sebe. Premoženje pripade zdaj španski državi.

BRIDKO RAZOČARANJE.

Trident. V Palnu je našel neki kmet v niši za 18.000 goldinarjev bankovcev, ki jih je njegov oče zapustil. Srečen kmet je šel v banko, kjer so mu pa povedali, da so bankovci že dolgo vrsto let neveljavni.

KOŠ S TRUPLJOM.

Budimpešta. Donava je vrgla na suho potni koš z ženskim truplom. Sumijo, da gre za umorjeno Dunajčanko.

SAME PERVERZNE ROBBINSKE TRAGEDIJE.

Berlin. V Soldavi v vzhodni Prusiji je družina gradbenega mojstra Bsatz sklenila se usmrtiti. Oče in mati sta se oblekla v žalni obleki, vsem svojim petim otrokom prerezala grle, nato odprla plin in se ustrelila. Tudi Bsatzova sestra se je usmrtila.

VLOM V BEROLINU.

(Nad 50.000 M vrednosti vlomilci ukradli.) Berolin. Vlomljeno je bilo v tukajšnje prodajalnice urarja Gilberga. Vlomilci so odnesli blaga v vrednosti nad 50.000 mark.

GLEDALEŠČE PRIČELO MED PREDSTAVO GORETI.

Madrid. 10. t. m. zvečer je pričelo med predstavo goretí gledališče v Amposti, provinca Katalonija. Gledalci so ostali hladnokrvni in so se zato vsi rešili. Gledališče je popolnoma zgorelo.

STARISI PRODALI LASTNEGA OTROKA.

Barcelona. V Valenciji so zaprli zakonska Martinez, ki sta svojega devetletnega otroka prodala Amerikancu Paulinu.

RUSKI KNEZ RADI GOLJUFIJE OBSOJEN.

Petrograd. Okrajno sodišče v Petrikavu je obsodilo kneza Sergija Urusova, štabnega kapitana Saleskega in nekega Lavrona, da izgube urade in predprave in da bodo osem mesecev zaprti, ker so nabirali za Rdeči križ in v Lodzu in v Sosnovicu ogoljufali za več tisoč rubljev. Knez Urusov ni prišel k razpravi, ker je pobežnil v inozemstvo.

Dnevne novice.

+ »Slovenska Straža« prosi nujno, da vsi njeni dobrotniki ne prenehajo z dopisiljanjem daril, ker so potrebe na meji večje kot so bile prejšnja leta. Radi tiskarskega gibanja bo mogla izkazati darov priobčiti še-le, ko se v tiskarni razmere nekoliko uredijo. Do tedaj pa prosimo vse somišljenike, da delo zanjo podvoje.

+ Naši shodi. Preteklo nedeljo dne 11. januarja so se na Spod. Štajerskem vršili sledeči shodi: V Rušah pri Mariboru sta na shodu K. Z. in J. S. Z. govorila poslanec Pišek in urednik Žebot. — V Dolu pri Hrastrniku se je ustanovila Dekliška zveza. Govoril je dr. Hohnjec. — V Rajhenburgu je zborovalo tamošnje izobraževalno društvo.

Nase prireditve na Spodnjem Štajerskem. V Ormožu bo v nedeljo dne 18. jan. po razslužbi božji mladeniško zborovanje. Govori urednik Žebot. — V Št. Ilju v Slov. goricah se priredi 18. jan. po večernicah pri Celcerju tombola v korist ubogim otrokom slovenske šole. Prireditelj Bralno društvo. — Dne 18. jan. po večernicah bo ustanovitev Dekliške in Mladeniške zveze v Galiciji pri Zalcu. Govori dr. Hohnjec.

+ K pogrebu ministra Zaleskega. Kot delegat Hrvatsko-slovenskega kluba se je udeležil pogreba finančnega ministra poslanca Zaleskega v Lvovu štaj. poslanec dr. Verstovšek. Pogreb je bil zelo slovesen, udeležil se ga je tudi ministrski predsednik grof Šturgk in šest ministrov ter mnogobrojno odlično občinstvo. Dr. Verstovšek je bil kot zastopnik Jugoslovanov prav prijazno sprejet. Bil je gost narodnega kazina poljskega plemstva, dalje bil povabljen na »raute« cesarskega galiskega namestnika, nadalje gost kneza Lubomirskega in grofa Losockeja.

+ Socialni tečaji na štajerskem. S tečajem v Velenju, kateri se je vršil v sredo, dne 7. jan., in na katerem sta predavala dr. Korošec in nadrevizor Pušenjak, se je otvorila vrsta letošnjih socialnih tečajev. V krajih, kjer se želijo taki potrebni tečaji, naj blagovolijo zaupniki potrebno ukreniti, in nemudoma naznaniti čas, kršč. soc. zvezi v Mariboru, da določi šlo in govornike. Za lokalne in udeležbo naj povsod poskrbijo zaupniki.

+ Slovensko obrtno nadaljevalno šolstvo in štajerski deželni odbor. Dež. odbor je zopet odklonil prošnjo za podporo obrtno nadaljevalne šole v Sevnici ob Savi in trgovskega tečaja v Zalcu, dasiravno je deželni odbornik dr. Verstovšek zopet odločno protestiral proti odklonitvi. Poslanec dr. Verstovšek se sedaj pogaja v imenu Slov. kmečke zveze z vlado, da se to subvencijsko vprašanje ugodno reši.

+ »Izguba važne občine«. »Slovenski Narod«, glasilo ljudi, ki se ob vsaki priliki vežejo z najhujšimi našimi narodnimi nasprotniki, gobežduje v sobotni številki, da mariborski klerikalni politiki gotovo za te volitve (v Cirknici) niso ganili prsta. Tako si zmisli lažljivo liberalno glasilo. Kolikor nam je znano, je naša stranka storila vse, da bi si priborila vsaj polovico občinskega odbora v Cirknici. Dosedaj je imela naša stranka izmed osem odbornikov samo enega člana (g. Bauman). Da boj na jezikovni meji ni podoben boju s konfeti v mariborskem »Narodnem domu«, kjer veliki Slovenci navdušeno plešejo z nemškimi frajlam, je gotovo vsakemu znano. Volilni boj, ki se je bil 29. dec. v Cirknici, je bil skrajno napet in oster. Naši so storili svojo dolžnost. Ko ne bi se komisija in nasprotna stranka posluževala nepostavnosti, bi bila zmaga naša. Sicer pa, če pride do novih volitev, bo izid gotovo drugačen. Liberalci, ki poznate narodnost samo pri polnih litrih in na plesiščih, bodite raje lepo tihi.

+ Dr. M. Ploj. Kakor poroča dunajska »Zeit« z dne 10. jan., je rodbina ločene gospe zaprosila sodišče, naj dr. Ploja odstavi od sovarštva pri vnukih, in namestila proti njemu vložit več tožb.

+ »O navadnih napakah naše vzgoje« je predaval Hinko Schreiner v mariborskem »Narodnem domu« dne 11. t. m. Mi bi gosp. predavatelja opozorili, naj svoj tema posebno uporabi pri svojih gojenih v učiteljsku.

+ Liberalno delo na Sp. Štajerskem. Dočim mnogo podružnic »Slov. Straže« spi spanje pravičnega, se liberalci pridno gibljejo. Tako se je dne 6. t. m. pri Sv. Barbari v Halozah ustanovila nova podružnica C. M. družbe. Na čelu podružnice so večinoma učitelji in — krčmarji. Tudi v Hočah pri Mariboru se snuje C. M. podružnica. Ustanavlja jo žel. urednik Vodnik. Svoj pristop je podpisalo celo nekaj takih, ki so že člani »Slov. Straže«. — Konkurenca v narodnem delu je sicer na mestu, posebno na Štajerskem, a Ciril Metodarija je navadno prehod v breznarodni liberalizem in hujškanje proti drugomislečim rojakom.

Sv. Magdalena pri Mariboru. V nedeljo dne 18. t. m. je zopet zborovanje podružnice naše »Slov. Straže«, kakor po navadi popoldne po večernicah. Prireditelj vrli Slovenci v obilnem številu.

+ Potrjene obč. volitve. Že pred leti izvršene obč. volitve v Oseku v Slov. goricah, kjer je odklenkalo nemškutarjem in v Framu pri Mariboru so potrjene. — Proti občinskim volitvam v Cirknici pri Št. Ilju v Slov. goricah se je slovenska stranka pritožila, ker so Nemci uganjali reči, ki niso spadajo v krog poštenosti.

+ Poneverjenje na deželni realci v Gradcu. Učitelj telovadbe na dež. realci v Gradcu in predstojnik vsenemških telovadnih društev Haida, je poneveril deželi nad 7.000 kron. Haida je hud nacionallec in je dobil pred par leti to službo po protekciji nemških nacionalcev.

+ Oljarna v Zidanem mostu pogorela. V četrtek ob 4. uri popoldne je v oljarni trdnje Jožef Wertheimer v Zidanem mostu nastal ogenj, ki se je zaradi nakopičenih zelo gorljivih snovi

takoj neomejeno razširil po celi zgradbi. Med požarom je bilo slišati več eksplozij in se še ne ve, če ni bilo tudi človeških žrtev. Ob pol 7. uri zvečer je iz Celja prihitela na pomoč požarna bramba, ki pa ni imela več kaj rešiti, ker je bila medtem tovarna že zgorela. Orožniki so vzdrževali red. Škoda je velika, a je domalega pokrita z zavarovalnino. Hud udarec je pa to za delavce, ki bodo v najhujšem času, ko nikjer ni nobenega zasluzka, ostali brez dela.

— Umrla je v Smolniku pri Rušah hčerka veleposestnika Jurkota Katika Jurko.

Dače prosto kuhanje žganja za mariborski okraj se ne oglašja pri kontrolnem okrajnem vodstvu finančne straže v novem uradnem posloju, ampak pri oddelku finančne straže v Wieldovski ulici št. 14 vstric dr. Feldbacherjeve vile, blizu glavnega kolodvora. Tukaj prodajajo se tudi revizijske pole.

— Polc-Pollak. Pollak, ki se sedaj nahaja v zaporih ljubenskega okrožnega sodišča, taji doslej vsako krivdo na roparskem umoru trgovca z živino Schwarz. Pravi, da ne pozna nobenega Polca in tudi Schwarz ni poznal; tudi zanika, da bi se bil začasa Schwarzovega umora nahajal na Zg. Štajerskem. Drugače se pa njegova zunanost popolnoma ujema s popisom, ki ga imajo o njem oblasti. Preiskavo vodi državni pravdnik pl. Selliers in se mora stvar o Pollakov identiteti v kratkem pojasniti.

Wastianova zadeva se razvija dalje; grško okrajno sodišče za kazensko stvar je na štajerski deželni zbor poslalo vlogo, v kateri zahteva izročitev posl. Wastiana radi tatvine. Izjava prizadete knjigarne Leuschner & Lubensky razvoja te zadeve ni mogla več preprečiti, ker je vso stvar že imelo v rokah državnega pravdnika. Seveda se bo ta reč še dolgo vlekla, ako štajerski deželni zbor ne bo sklican.

— Wastianova afera — smrdi. Čez celo zadevo leži sicer neka tajinstvena megla, a iz krogov mariborskega nemstva se sempoje izve marsikaj delikatnega. Govori se celo o zakonski ločitvi. Ubogi Wastian, pred par meseci še polbog spodnještajerske nemškutarije — tvoja zvezda ugaša!

— Nov živinozdravnik. Živinozdravniški absolvent J. Lobnik, rojak iz mariborskega okraja, je imenovan za živinozdravnika na Vranskem.

— Nova posojilnica. V Kamnici pri Mariboru se je ustanovila hranilnica in posojilnica. Dosedaj je imela že dva uradna dneva, katera sta pokazala, da bo zavod gotovo dobro vpeval. Posebno hranilniške vloge so bile zelo močno. Na čelu nove posojilnice so samo ugledni in tudi varčni ter premožni možje. Priporočamo domačinom v Kamnici, Sv. Urbanu, Sp. Kungoti, Selnici itd., da se pridno poslužujejo domačega zavoda. Koliko tisočev in tisočev kron leži našega denarja v zavodih naših nasprotnikov!

— Fram. Dve igri »Marijin otrok« in »Repoštev«, kateri so igrali naši fantje in naša dekleta na Stefanovo, ste se izborno posrečili. Obisk pa je bil tolik, da veliko ljudi ni dobilo prostora. Mladini čast, izobraževalnemu društvu hvala za prireditve. Još jedan put!

— Morje pri Framu. Občinske volitve so se izvršile zadnji ponedeljek 29. decembra m. l. mirno in soglasno za našo stranko. Želimo le še, naj bi tudi nadalje vodil našo občino g. župan M. Koren; saj jo modro vodi že čez dvajset let. Občina je vzgledna. Noben liberalen list ne zahaja v Morje — le neka dekla, pijanka — šnop-sarča, nezakonska mati, doma blizu Ptujja baje dobiva »Štajerca« pod zavitkom.

— Nove orgle v kapucinski cerkvi v Celju. Postavil jih je g. Naraks iz Petrovc, in imajo 12 registrov. Omara je velik kinč cerkve, pa tudi orgle so vpele nenavadno dobro. Intonacija je jako solidna in značilna. Naraks se odlikuje posebno v dvojnem oziru: 1. Oglasi ogle naravnost vzorno, 2. je njegova tehnika absolutno sigurna. Postavil je že 9 orgel, pa k nobenim ga ni bilo še treba klicati. To se da razlagati le tako, da je Naraks stopil na pozorišče kot popolnoma izvežban mojster, in ker gre vsaka stvar skozi njegove roke. Zategadelj zasluži vso pozornost in zaupanje. — P. H. Sattner.

+ Belokranjska železnica. Železniška proga Karlovce — Bubnari je otvorjena. Vozi trikrat na dan. Vožnja je prav prijetna in zanimiva.

+ Bolezen bivšega krškega knezoškofa dr. Kahna se je nevarno poslabšala.

— Narodna čitalnica v Celovcu priredi v nedeljo dne 18. jan. 1914 v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu veliko predpustno veselico. Svira godba c. in kr. pešpolka št. 17 iz Celovca. Vstopnina 2 K. Čisti dobiček te prireditve je namenjen podpornemu društvu za slovenske dijakove koroške. Ker je to edina predpustna prireditev te vrste, se pričakuje velikega

obiska. Za zabavo bode kar najboljšo prekrbljeno.

— Ne hodite v Ameriko. Newyorški slovenski dnevnik »Glas Naroda« piše iz Clevelanda: V našem mestu se opaža dan za dnem večja brezposelnost, vse večje lovarne odpuščajo delavce kar na debelo, ostali pa delajo po dva ali tri dni v tednu. Rojakom ne svetujemo hoditi v Cleveland iskat dela, dokler se razmere ne zboljšajo. V vseh ameriških mestih so občinska prenočišča prenapolnjena. Pričakovati je, da se bo položaj v kratkem še poslabšal.

— Avtomobilna zveza Krško—Rudolovo. Radi skrajno neugodnih cest je družba primorana omejiti začasno avtomobilni promet na dnevno enkratno vožnjo. Avtobus odhaja iz Krškega ob 7.30 popoldne, ter iz Novega mesta ob 2 uri popoldne, ter pride v Novo mesto ob 10 uri popoldne in v Krško ob 4.30 popoldne. Slavno občinstvo se prosi, da se ozira na to začasno izpremembo.

— Novo ustanovljeno poštno in brozovno ravnanstvo v Celovcu so te dni otvorili na slovesen način. Navzoči so bili: gen. poštni ravnatelj pl. Wagner-Jauregg, dež. predsednik dr. baron Fries-Skenc, knezoškof dr. Kaltner, dež. glavar baron Aichelburg, župan Metnitz in drugi. Slavnostni obed se je vršil v hotelu pri »Avstrijskem cesarju«.

— Slovenci na Dunaju. Slovenska služba božja se vrši v cerkvi sv. Antona, XV. Pouthongasse 16. 11. januarja, 8. februarja, 8. marca ob 3 pop. — X. redni občni zbor slov. kat. izobraževalnega društva »Straže« na Dunaju se vrši v nedeljo 11. januarja 1914 v društvenih prostorih (VI. Wegbasse 17). Po končanem dnevnem redu prosti zabava. Vstopnina prosta. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Desetletnico proslavimo slovesno tretjo nedeljo v februarju (15.) v lokalu »Zur Weintraube« V. Schloßgasse 5. —

— Turki v Trstu. Iz Trsta o tem še poročajo: Turkov, ki so došli na »Meranu« semkaj, je 161. Straži jih nekaj avstrijskih pomorščakov, na čelu jim častnik. Trije Turki so morali v bolnico. Kapitan »Merana«, Picciola, je pripovedoval, da se je v Carigradu vkrcalo na »Meran«, ki je prišel iz Odese, 368 Turkov, ki so imeli vse papirje v redu in so rekli, da so odpuščeni turški vojaki, doma iz Albanije, kamor se vračajo. V Valono je dospel parnik 6. t. m. ob pol 11. uri popoldne. Tu je stopil na krov poveljnik avstrijske stacionarke »Panther«, da bo s holandskimi oficirji in lokalno policijo ladjo preiskal. To se je tudi zgodilo. Našli so v zabojih Turkov polno orožja, patron in bomb ter so zaplenili 15.000 frankov denarja. Več vojakov so razorožili in v Valono eskortirali, drugo pustili na ladji. Nato je ostalo na »Meranu« 24 avstrijskih pomorščakov s častnikom Svobodo in parnik je moral odpluti v Trst, ne da bi se dotaknil Medue, kakor je bil nameraval. Turki sami trde, da jih je nekdo iz njihove srede, ki se je v Solunu izkrcal, izdal grški vladi, ki je obvestila vesilec. Kapitan pravi, da se je v Solunu res nekdo od Turkov izkrcal.

— Stavci napadli urednika. »Edinost« poroča: Dne 30. decembra je kakih pet ali šest črkostavcev hotelo napasti našega urednika g. Ekarja, ker dela v tiskarni, da more izhajati list. Vodil je tedaj tolpo neki Škrlec. Napad se jim je ponesrečil. Sinoči pa so ponovili svoj poizkus. Ob 1.35 ponoči, ko je g. Ekar šel iz tiskarne domov, se je pridružil za njim v ulico Madonnina zopet pet ali šest oseb broječa tolpa, ga ustavila in mu zagrozila, da se mu zgodi nesreča, če bo še nadalje »stavil«. Pred bližajočim se stražnikom so jo takoj odkurili kakor zajci. Vodja tolpe se je skrbno skrival za zid, da bi ga napadanec ne spoznal. Imena se nihče ni upal povedati napadencu. Imeli so poguma le za zavrtni napad! — Stavci imajo zelo čudne pojme o urednikih. Menda mislijo, da so tudi ti podložni njihovi organizaciji. V resnici pa stavci prav nič ne briga, kaj uredniki delajo, ali pišejo ali stavijo. Gospodar je lastnik tiskarne, ki si sme zato pomagati, kakor si ve in hoče; in če mu hoče urednik v tem oziru iti na roko, je to njegova stvar. Ker urednik nima s stavci absolutno nobene zveze, ni stavkokaz, ako v interesu lista pomaga. Tako daleč še nismo, da bi morali celo še uredniki k gg. stavcem po dovo-ljenje, kaj smejo in kaj ne. Ponočni napadi na urednike pa so vse kaj drugega kakor dokaz za »najinteleigentnejši delavski sloj«, za kar tiskarska organizacija svoje člane smatra.

— 40.000 K podpore je nakazala hrvaška vlada za one Hrvate v Ameriki, ki bi se radi vrnili.

— Ukradene cerkvene slike. V celovski župni cerkvi pri sv. Ilju je bila te dni iz zakristije ukradena na platno slikana slika. Začasno so na dotično mesto obesili drugo sliko, ki je pa bila tudi ukradena.

— **Naša mornarica.** Dne 17. januarja ob enajsti uri dopoldne bodo spustili naš četrti dreadnought »Szent Istvan« v reški ladjedelnici v morje. Novemu velikemu naše vojne mornarice bo kumovala nadvojvodinja Marija Terezija. Razun nje bo pri slavnosti tudi navzoča nadvojvodinja Marija Annunciata. Drugih posebnih slavnosti, kakršne so se vršile ob »Viribusovi« spustitvi v morje radi zimskega časa ne bo. — Vse vojne ladje naše mornarice se bodo sedaj prebarvale in sicer višnjevivo. S prebarvanjem se je že pričelo. Vojne ladje, katere se nahajajo v eskadri, so skoro vse prebarvane in izgledajo skoro kakor nemške. Če se bo nova barva volila tudi pri rušilcih in torpedovkah, še ni znano. Z novo barvo pobarvane vojne ladje se na odprtem morju, kakor se zatrjuje, v daljavi zelo težko opazijo.

— **Samoumor gostilničarke.** V Celovcu so iz kanala potegnili mrtvo žensko, ki je baje identična s 34-letno gostilničarjevo soprogo C. M. iz Sv. Martina.

— **Ljubljanskega župana resnost.** Narod poroča, da je dr. Tavčar poslal pismen pozdrav na Konstantinovo slavnost — v Nišu. Ko je bila pa velikanska Konstantinova slavnost ob priliki katol. shoda v Ljubljani, se je dr. Tavčar skril in ni poznal svoje dolžnosti. Dr. Tavčar res spada v — Niš!

— **Aretiran stavbenik.** 4. t. m. so v Beljaku na kolodvoru aretirali stavbnega podjetnika Bruidalija, ki je v Beljaku zgradil več poslopij, pri tem pa napravil silne dolgove. Aretacija se je izvršila na zahtevo upnikov.

— **Novo sleparsko banko** so odkrili v Zagrebu pod imenom »Hrvatska konsumno-produktivna banka«. Najela je 7 strojepisk, ki so položile skupno 2000 kron jamstva, plače pa še niso dobile. V blaginji je preiskovalni sodnik našel en sam vinar.

— **Zmrznil na potu.** Iz Podsmreke nam poročajo: Jakob Drenski, najemnik na Železnem, rodом Hrvat, je 4. t. m. odšel v Dešenjsko, da bi obiskal svoje domače in znanke, katerih že dolgo ni videl. Na potu je obiskal tudi neko žensko v Pregradi, ki proti primerenemu plačilu zna povedati na karte, kaj komu manjka in če mu je narejeno. — Njegovo ženo Ano je bolela noga, in ker zdravnik s kartami in sličnimi neslanostmi bolnih nog ne zdravi, jo morala ženska v Pregradi priskočiti na pomoč. — Na poti domov pa je skrbni mož oslabil. Pomoči je poprosil pri Špelčevih v Podsedri, da ga spuste v toplo sobo. Ker ga pa gospodinja ni sprejela, je ostal zunaj na dvorišču. Tu se je vsled slabosti zgrudil na tla in zmrznil. Pripeljali so ga v mrtvašnico na domačem kopališču.

— **Zagrebska policija** se podrži. Predlog pride v kratkem pred sabor.

— **Iz justične službe.** Sodni predstojnik Edvard Picek v Senožcah je dobil značaj in naslov deželosodnega svetnika.

— **Slovensko šolstvo v Ameriki.** Te dni so v Jolietu dogradili novo župnijsko šolo sv. Jožefa.

— **Zopet poštni škandal.** Komisar dr. Vagaja je v poštnem uradu v Nabrežini konstatiral deficit 6800 K. Poštni mojster Leopold Kampjut je priznal, da se je denarja polastil, da plača svoje dolgove. Kampjuta so zaprli.

— **Poveljnik vojne mornarice admiral Oton Haus** je dospel zopet v Pulj, kjer ostane dlje časa. Prihodnji teden se bo admiral ukrcal na »Viribus unitis«, na katerem se bo podal v Reko k slovesni spustitvi »Szent Istvana« v morje. Službena jahta poveljnika vojne mornarice »Lacroma« se istotako postavi te dni v službo. Tudi »Lacroma« bo odpeljala proti Reki, kjer se boste na njo ukrcali nadvojvodinja Marija Terezija in Marija Annunciata, kateri bosta istotako navzoči pri slovesni spustitvi »Szent Istvana« v morje. Po končanih slovesnostih v Reki se bo ukrcal na »Lvrom« poveljnik vojne mornarice admiral Anton Haus in se na nje krovu podal proti Dalmaciji nadzorovat eskadro. — V Reki bo ob slovesnosti izpustitve »Szent Istvana« navzoča cela eskadra.

— **Uprava vojne mornarice** je z novim letom izboljšala plače delavcem. Ker so delavci zaposleni pri mornaričnih napravah razdeljeni v plačilne razrede, se je dnevna plača onih v višjih razredih dokaj izboljšala medtem, ko so oni v nižjih razredih to je najbolj potrebni le malo dobili. To je pač stari erarični ključ »najbolj potrebnim najmanj«.

— **Kot parkelj ustreljen.** Iz Pueblo Colo v Ameriki prihaja sedaj naslednje poročilo: Nerevidna šala je povzročila strašno nezgodo. Miklavž in parkli so hodili po hišah in potem, seveda, so se hoteli zabavati nekoliko v gostilni pri gosp. Frank Grebencu. Tam so bili pa roparji že štirikrat pokradli in v zadnjih par tednih so roparji v več krajih po mestu vlomili notri in dosti pokradli. Gosp. Frank Grebenc je imel ta večer precejšnjo svoto v šrambi,

tedaj se je spačeno oblečenih gostov prestrašil. Drugi navzoči v salonu zavpijejo »holdups« ter odskočijo po kotih. Parkli so prišli notri zadel pri salonu, kjer je temno. G. Grebenc je klical štirikrat, da bo streljal in je kazal samokres. Ustrelil je, in krogla je zadela njegovega prijatelja Francela Cvara v srce. Seveda ga je sodnija takoj oprostila kot nedolžnega umorila, pa ga je strah tako moril, da je večkrat omedlel. G. Grebenc skuša olajšati gorje ubogi družini kolikor je mogoče. Poslal jim je obleke in jim obljubil potrebne podpore še pozneje. Ponesrečeni Cvar je bil doma iz Strug na Dolenjskem, star šele 29 let, in zapuščal tri deklice od prve žene, potem drugo ženo, s katero se je poročil pred par leti, ki ima tudi eno dete. Prezlosten pogreb je oskrbelo društvo sv. Jožefa, kjer zapuščenim vendar dobijo tisoč dolarjev smrtno podpore.

— **Glavni dobiček zavrgel.** Te dni se je v Zagrebu vršilo žrebanje dobrodelne loterije, ki jo je priredilo društvo za zagrebsko jesensko razstavo (Herbstmesse). Glavni dobiček je zadel na srečko štev. 26.002; ta srečka je bila poslana župniku I. Aneta v Sotinju v Srijemu, a jo je zavrgel. Glavni dobiček ostane torej navedenemu društvu.

— **Ponesrečenih rudarjev v Vremah** še niso našli. Iz Vrem nam pišejo: Rudniška nesreča nas še vedno vznemirja. Dela še noč in dan. Ukaz se glasi: devet trupel ponesrečencev mora ven. Toda kedar? Pravijo, da do trupel še šest tednov ne pridejo.

Razne stvari.

— **Nezaslišana draginja živil v Alaski.** Američanka Harriet Labadie poroča v nekem newyorškem časopisu o življenjskih razmerah v Alaski. Pravi, da vlada po vsej Alaski silna draginja živil. Sama je plačala za eno jajce 2 K, za eno oranžo 85 vin., za eno majhno govejo pečenko 20 kron, za en pečeno krompir 2 K. Ta draginja je pa razumljiva, ker se mora vsa hrana pripeljati od daleč, in sicer poleti na ladjah; pozimi, ko zamrzne morje, je mogoče kako stvar dobiti le s sanmi, ki jih vlečejo psi. Toda kako potovanje je tako nevarno, da se ga le malokdo loti; mnogo takih karavan je že zmrznilo. Gospa Labadie piše, da na vsej Alaski ni niti ene krave, komaj par kokoši, ki komaj poletje prežive, pozimi pa celo v zakurjenih prostorih poginejo. Edina zelenjava na Alaski je solata in paradiznik, ki ju guverner goji v svojem rastlinjaku.

— **Propad soc. demokratične steklarne.** V Choisy-le-Roi pri Parizu so soc. demokratični delavci zgradili steklarno, ki je imela po svoji legi in prometnih zvezah najboljše pogoje za obstanek in napredek. Toda rdeči upravitelji tovarne so si bili z delavci od prvega dne dalje v lasel. Nobene želje ni moglo delavstvo izlepa doseči ter je zato nešteto krat štrajkalo. Sodrugi upravitelji so se posluževali nasproti svojemu delavstvu najhujših sredstev in nasilstev, tako da je končno delavstvo začelo vračati milo za drago in poseglo za sabotažo. V tovarni je bil vedno pravi sodni dan in kljub trikratni državni subvenciji po 170.000 frankov in obilnim naročilom je podjetje drvelo v propad. Nazadnje je bilo zaposlenih samo še 30 delavcev; ko se je pa v minulem oktobru podrla steklarska peč, so tovarno zaprli in napovedali konkurz. Tovarna je drugače izvršeno opremljena in upeljana in bo naredil izvrstno kupčijo, kdor jo bo kupil. Saj ni dvoma, da bo zaseben podjetnik ali družba drugače vedela varovati svoje koristi, nego so to znali rdeči upravitelji in bo tovarna pod tako upravo sijajno napredovala. — Tako je poročevalcu nekega radikalno-socialističnega lista (L'Action) izjavil eden steklarniških delavcev, ki je bil obenem delničar. Nič veliko boljše menda ne stoji delavska (soc. demokratična) steklarna v Albiji. Soc. demokratični nauki so pač lepi v teoriji, v praksi se pa nikdar in nikjer ne obnesejo.

— **Sven Hedin o ruski nevarnosti.** Nedavno je slavni švedski raziskovalec Azije Sven Hedin na nekem soc. demokratičnem shodu govoril znamenit govor, ki je vsepovsod vzbudil veliko pozornost. Sven Hedin je namreč svoje rojake opozoril na veliko nevarnost, ki baje preti Švedski od strani Rusije; le-ta se sedaj, ko je porušila Finsko, pripravlja na nov korak, da se približa atlantskim lukam brez ledu — in njena pot pelje preko severne Švedske. Mnoge ruske vojne priprave, zlasti pa obsežna špionaža, ki jo je razpredla na Švedskem, pričajo, da namerava Rusija napasti Švedsko. Švedi naj se ne tolažijo z mislijo na pomoč Evrope; Anglija in Nemčija bi v tem slučaju pač gledali le na to, da se tudi same odškodujeta. Ravnotako se ni ničesar nadejati od Norveške, ki je itak v ruski odvisnosti in bi v slučaju voj-

ne s sovražniki potegnili, da bi tudi sama dobila kak založaj. Švedska mora torej o pravem času sama zase skrbeti. V švedskem parlamentu, ki se snide še ta mesec, pridejo na dnevni red že davno pripravljene brambne predloge; parlamentarne stranke z desne in leve so že poslane deputacije k ministrskemu predsedniku s prošnjo, da vlada še v tem zasedanju predloži zakonske načrte o pokritju stroškov za izpolnitev deželne brambe.

— **Zaradi 100 K svojega sina zastrupila.** Kmečki posestnik Štefan Bolgar v Nagysorosu na Ogrskem je pred dalj časom svoji materi posodil 100 K. Pred dobrim tednom je prišel k materi terjat za ta dolg. Mati ga je prosila, naj še nekoliko potrpi ter mu postregla z vinom in sladkarijami. Sin je takoj nato obolel in čez en teden v hudih bolečinah umrl. Preiskava je došla, da so bile sladkarije zastrupljene. Nato so takoj zaprli Bolgarjevo mater, ki je tudi precej priznala, da je sina zastrupila, da bi ji ne bilo treba vrniti posojenih sto kron.

— **Pes rešitelj življenja.** Inženirja Edvarda Schmidt v Tropavi je nedavno neko noč njegov pes zbudil na ta način, da je potegnil odejo s postelje. Inženir je odejo potegnil nazaj in hotel dalje spati; toda pes ni dal miru, zato ga je hotel inženir peljati iz spalnice. Ob tej priliki je šel mimo vrat otroške sobe ter začutil močan plinov duh. Hitro je odprl vrata in našel oba otroka že nezavestna, vendar so ju še rešili. Zvesta žival je prihranila družini bradek udarec.

— **Po petdesetih letih pomiloščen ropar.** Par dni pred minolim Božičem je italijanski kralj Viktor Em. pomiloštil glasovitega sicilj. roparja in morilca Casaleja, ki je 50 let presedel v ječi. Casale je zapustil kaznilnico kot 73leten starček, toda svež in krepak. Mož je nenavadno visoke rasti in se še vedno drži ravno kakor sveča; sploh si je ob rednem življenju v kaznilnici ohranil moč in zdravje, tako da se zdi mlajši nego je v resnici. S prihranki si je kupil fino moderno obleko. V svoji mladosti si je Casale pridobil pridevek »Galantni ropar«. Na svojih roparskih pohodih in napadih se namreč nikdar ni dotaknil nobene ženske in je marsikdaj raje opustil kako »podjetje«, če je bila nevarnost, da bi pri tem postala žrtev tudi kaka ženska. Toliko trši in krutejši je bil pa nasproti moškim; na vesti ima nešteto umorov. Ko je bil pomiloščen, so ga vprašali, kaj misli začeti, ko pride na svobodo; odgovoril je, da bo poizkusil živeti kot dninar, da si pa od tega ne obeta posebnega uspeha. Baje ga je sedaj že povabilo k sodelovanju neko kinematografsko podjetje.

— **Pariški slikar zmrznil.** V Parizu so našli v njegovem ateljeju zmrznjenega 35-letnega slikarja Pelčinskega, ki je bil član jesenske razstavne komisije.

— **Izstopi iz protestantske cerkve** se v Berlinu silno množe. Na uradnem sodišču Berlin-Wedding so samo 29. t. m. rešili 1300 tozadevnih izjav.

— **Srečna dedinja.** V vasi Fishponds pri Bristolu na Angleškem se je pred nedavnim naselila mlada zakonika dvojica: Inženier Parnall in njegova žena Ellalina roj. Mario, bivša skromna gledališka igralka. Te dni je Ellalina dobila obvestilo, da je postala bogata dedinja svojega očeta, katerega ni nikdar poznala. Čudno zgodbo svojega življenja je nekemu londonskemu časnikarju opisala tako-le: Bila je hči iz tajnega zakona nekega španskega grofa z neko angleško vzgojiteljico. Vendar pa tega do zadnjega časa ni vedela in se le toliko spominja, da je kot majhno dete imela mater ter da je bila vzgojena na Španskem. Kasneje je šla Ellalina Mario še prav mlada k gledališču, ne da bi bila dosegla posebnih uspehov. Pred 18 meseci se je poročila z angleškim inženierjem Parnallom. Nenadoma je sedaj od britskega gledališkega društva dobila obvestilo, da jo iščejo iz Španije. Zvedela je potem to-le: V maju minolega leta je v Vallettu na Španskem umrl grof Mario, kmalo za njim pa tudi njegov edini sin. Glasom oporoke je imelo sedaj vse premoženje pripasti njegovi hčeri. Ki naj se išče na Angleškem. Brat pokojnega grofa je takoj začel obširne poizvedbe za Ellalino Mario in jo res izsledil. Gospa Parnall, ki je vseskoj zrasla v jako skromnih razmerah, postane sedaj lastnica prekrasnega gradu sredi bajnih vrtov in vrhu tega dobi 5 milijonov v gotovini. Romantika torej na svetu še ni izumrla!

— **Krvav zločin.** Iz Gorice se poroča: Te dni je na aleksijskem kolodvoru neki elegantno oblečen tujec tamkaj stoječemu hotelskemu slugi izročil potni kovček, češ naj ga nese v hotel, kamor bo tudi sam kmalo prišel. Ker pa tujca tudi naslednji dan ni bilo, iz kovčka pa je prihajal neznosen smrad, — so končno kovček odprli in našli v njem že gnijajočo moško glavo z vratom in nad členki odrezano fino žensko

roko. Ker sta se nahajala na prilih te roke dva dragocena briljantna prstana, je jasno, da ne gre za roparski umor, ampak najbrže za dvojen umor iz ljubosumnosti. Podrobnosti se še nobenih ni dognalo.

— **Izplačal jo je.** Na neki irski postaji sedi v čakalnici prileten Irec in kadil svoje pipice. V čakalnico pride neka ne več mlada gospa in se vsede tik poleg Irca, kateremu to ni bilo všeč. Jezno je vlekkel svojo pipo in z zadoščenjem opazoval, kako dim neprijetno šegače nos poleg sedeče gospe. Ta se nekaj časa premaguje, potem pa rezko pravi: »Vi niste gentleman, ker kadite v ženski navzočnosti.« Irec ji mirno odgovori: »In Vi niste dama, ker bi drugače ne bili sedli tako blizu moškega.« Gospa se vgrizne v ustnice in se dalje bori z dimom Irčeve pipe. Končno jeznost izbruhne: »Ko bi bili Vi moj mož, bi Vam dala strupal« Irec se enkrat globoko potegne, nato pipo izrka, pogleda gospo in sarkastično meni: »Ko bi bili Vi moja žena, bi ga rad vzel.«

— **Zalosten roman ogrskega grofa.** V Nagyovaru na Ogrskem je nedavno v največji revščini umrl grof Ladislav Teleki in zapustil ženo in dvoje majhnih otrok. Grof je bil svoj čas eden najsijsajnejših ogrskih kavalirjev. Potem se je pa zagledal v hčerko nekega slaščičarnarja in jo proti volji svojih starišev poročil. Stariši so ga nato razdedinili, mladi grof pa je s svojo ženo iskal srečo po svetu, a zaman. Končno se je vrnil Nagyvarad in po brezkončnem prizadevanju dobil službo skladiščnika pri ogrskih drž. železnicah. Pomanjkanje in težko delo sta ga kmalu spravila v grob. Njegova žena se preživlja sedaj z branjarstvom na ulici.

— **Grob kot dar živi igralki.** Slavna tragedinja kralj. narod. gledališča v Budimpešti Marija Jaszay je prosila mestni magistrat, da bi si smela že sedaj izbrati prostor za svoj grob in postaviti spomenik z napisom, katerega bo sama sestavila. Magistrat je umetnici prošnjo ugodno rešil in ji dodelil prostor brezplačno prepustil.

— **Deželna zveza društev za varstvo deklet na kolodvorih in v pristaniščih** se je te dni ustanovila v Budimpešti. Zveza je v vseh večjih in mnogih manjših mestih na Ogrskem organizirala kolodvorsko in pristaniško stražo, ki bo sprejemala doputovalce, službe ali dela iščooce ženske in jih spremlja v društvene prostore, kjer bodo brezplačno dobile stanovanje in hrano in se jim bo preskrbela poštna služba. Zvezi so pristopila društva: Deželna zveza katoških gospodinj, Ogrsko društvo proti trgovini z dekleti, zveza v pridobitnih poklicih zaposlenih žensk in dobrodelno društvo »Tabitha«. Za predsednika novi organizacije je bil izvoljen ministrski predsednik grof Štefan Tisza, v odbor pa več visokih gospa.

— **Rekordna cena za zbirko poštnih znamk.** Te dni je bil prodan na javni dražbi v Londonu del znamenite zbirke poštnih znamk po rainem vojvodi Crawfordskem. Zbirko je kupila tvrdka Ed. Healey and C. za rekordno ceno 40.000 K.

— **Umrli misijonarji.** Leta 1912 je umrlo na vsem svetu 197 katoliških misijonarjev, med temi 12 škofov. Dva umrlih škofov sta bila po rodu Italijana, osteli so bili Francozi; sploh je bilo med umrlimi misijonarji 91 Francozov. Med Slovani je bil en Poljak.

— **Dragoceno sadno drevo.** V Whittlerju pri Los Angelesu v Kaliforniji ima farmer H. H. Woodworth šestletno hrusko, ki mu je lani prinesla 3206 dolarjev dohodka. To je res dragoceno drevo in ni čuda, da jo je farmer skrbno ogradil in jo zavaroval proti ujamm za 30.000 dolarjev.

— **Pletarstvo v novih srbskih krajih.** Srbska vlada namerava v novih krajih upeljati brezplačne pletarske tečaje, kasneje pa bo ustanovila ondi več stalnih pletarskih šol.

— **Dvojni umor v Belgradu.** V Belgradu so v njegovi hiši našli ubitega mizarskega mojstra 55 letnega Pero Obradovića in njegovo 85-letno mater. Oba sta živelja popolnoma sama zase; delavnica je bila v drugi ulici. Zato se je zločin odkril še-le čez dva dni. Zločinec je najprej zadavil staro ženo, gospodarju pa nastavil v temni veži neko oviro, nad katero je prišedši domov padel, nakar ga je zločinec istotako zadavil. Nato mu je iz žepa vzel blagajniške ključke in odprl blagajno, katero so našli odprto, a denar in druge vrednosti so bile popolnoma nedotaknjene. Nedvomno se je ropar ustrašil kakih glasov in praznih rok zbežal. Na sumu je neki bivši Obradovičev vajenec, katerega sedaj iščejo.

Ali ste že odposlal položnico „Slovenski Straži“?

Ugotovite le v italico: t. kotis: ob: ej im Slovarcem!